तथैव फाल्गुनेनापि यदुक्तं तत्त्वया श्रुतं । आत्मनश्च मतं वीर कथितं भवताऽसकृत् ।
सर्व्वमेतदतिक्रम्य श्रुत्वा परमतं भवान् । यत्प्राप्तकालं मन्येथास्तत्कुर्य्याः पुरुषोत्तम ।
तस्मिंस्तस्मिन्निमित्ते हि मतं भवति केशव । प्राप्तकालं मनुष्येण क्षमं कार्य्यमरिन्दम ।
अन्यथा चिन्तितो ह्यर्थः पुनर्भवति सोऽन्यथा । अनित्यमतयो लोके नराः पुरुषसत्तम ।
अन्यथा बुद्धयो ह्यासन्नस्मासु वनवासिषु । अदृश्येष्वन्यथा कृष्ण दृश्येषु पुनरन्यथा । २८५०
अस्माकमपि वार्ष्णेय वने विचरतां तदा । न तथा प्रणयो राज्ये यथा सम्प्रति वर्त्तते ।
निवृत्तवनवासान्नः श्रुत्वा वीर समागताः । अक्षौहिण्यो हि सप्तेमास्त्वत्प्रसादाज्जनार्द्दन ।
दृमान् हि पुरुषव्याघ्रानचिन्त्यबलपौरुषान् । आत्तशस्त्रान्रणे दृष्ट्वा न व्यथेदिह कः पुमान् ।
स भवान् कुरुमध्ये च सान्त्वपूर्व्वं भयोत्तरं । ब्रूयाद्वाक्यं यथा मन्दो न व्यथेत सुयोधनः ।
युधिष्ठिरं भीमसेनं बीभत्सुञ्चापराजितं । सहदेवञ्च माञ्चैव त्वाञ्च रामञ्च केशव । २८५५
सात्यकिञ्च महावीर्य्यं विराटञ्च सहात्मजं । द्रुपदञ्च सहामात्यं धृष्टद्युम्नञ्च माधव ।
काशिराजञ्च विक्रान्तं धृष्टकेतुञ्च चेदिपं । मांसशोणितभृन्मर्त्यः प्रतियुध्येत को युधि ।
स भवान् गमनादेव साधयिष्यत्यसंशयं । इष्टमर्थं महाबाहो धर्म्मराजस्य केवलं ।
विदुरश्चैव भीष्मश्च द्रोणश्च सहबाह्लिकः । श्रेयः समर्था विज्ञातुमुच्यमानास्त्वयाऽनघ ।
ते चैनमनुनेष्यन्ति धृतराष्ट्रं जनाधिपं । तञ्च पापसमाचारं सहामात्यं सुयोधनं । २८६०
श्रोता चार्थस्य विदुरस्त्वञ्च वक्ता जनार्द्दन । कनिष्ठार्थं विवर्त्तन्तं स्थापयेतां न वर्त्मनि ।
इति श्रीमहाभारते उद्योगपर्व्वणि भगवद्यानपर्व्वणि नकुलवाक्ये एकोनाशीतोऽध्यायः ॥ ७९ ॥
॥ सहदेव उवाच ॥ यदि तत् कथितं राज्ञा धर्म्म एष सनातनः । यथाच युद्धमेव स्यात्तथा कार्य्यमरिन्दम ।
यदि प्रशममिच्छेयुः कुरवः पाण्डवैः सह । तथाऽपि युद्धं दाशार्ह योजयेथाः सहैव तैः ।
कथन्तु दृष्ट्वा पाञ्चालीं तथा कृष्ण सभागतां । अयुद्धेन प्रशाम्येत मम मन्युः सुयोधने ।
यदि भीमार्ज्जुनौ कृष्ण धर्म्मराजश्च धार्म्मिकाः । धर्म्ममुत्सृज्य तेनाहं योद्धुमिच्छामि संयुगे । २८६५
॥ सात्यकिरुवाच ॥ सत्यमाह महाबाहो सहदेवो महामतिः । दुर्य्योधनवधे शान्तिस्तस्य कोपस्य मे भवेत् ।
न जानासि यथा दृष्ट्वा चीराजिनधरान् वने । तवापि मन्युरुद्भूतो दुःखितान् प्रेक्ष्य पाण्डवान् ।
तस्मान्माद्रीसुतः शूरो यदाह रणकर्कशः । वचनं सर्व्वयोधानां तन्मतं पुरुषोत्तम ।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवं वदति वाक्यन्तु युयुधाने महामतौ । सुभीमः सिंहनादोऽभूत् योधानां तत्र सर्व्वशः ।
सर्व्वे हि सर्व्वशो वीरास्तद्वचः प्रत्यपूजयन् । साधुसाध्विति शैनेयं हर्षयन्तो युयुत्सवः । २८७०
इति श्रीमहाभारते उद्योगपर्व्वणि भगवद्यानपर्व्वणि सहदेववाक्ये अशीतितमोऽध्यायः ॥ ८० ॥
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ राज्ञस्तद्वचनं श्रुत्वा धर्म्मार्थसहितं हितं । कृष्णा दाशार्हमासीनमब्रवीच्छोककर्षिता ।
सुता द्रुपदराजस्य असितायतमूर्द्धजा । सम्पूज्य सहदेवञ्च सात्यकिञ्च महारथं ।
भीमसेनञ्च संशान्तं दृष्ट्वा परमदुर्म्मनाः । अश्रुपूर्णेक्षणा वाक्यमुवाचेदं मनस्विनी ।